

2 Timotei 2:1-13

Primele 12 versete ale cap.2 reprezintă în mod evident o continuare a tematicii din cap.1. În primele două versete, Pavel continuă îndemnurile legate de păzirea învățaturii apostolice din 1:13-14, pentru ca în 2:3-13 să îi ofere noi resurse lui Timotei în lupta cu rușinea, suferința și prigoana din pricina proclamării Logosului. Aceste observații confirmă faptul că finalul cap.2 (2:15-18) nu reprezintă introducerea pentru o altă secțiune, ci mai degrabă un fel de paranteză din cadrul unui discurs coerent despre suferință și păzirea învățaturii apostolice care va cunoaște o schimbare tematică de-abia începând cu 2:14. Conjunția adversativă DAR din 2:1 ne confirmă faptul că prima parte din cap.2 este o continuare a cap.2: *Tu, dar, copilul meu, întărește-te în harul care este în Hristos Isus*. Ar putea fi această afirmație o concluzie la tot cap.1 sau la a doua parte a capitolului sau doar la finalul acestuia?

Ar putea fi o concluzie la tot capitolul întâi. Căci în cap.1 Pavel îl îndeamnă pe Timotei să continue lupta proclamării Evangheliei prin puterea lui Dumnezeu. Pavel îl îndeamnă pe Timotei la perseverență în lupta spirituală, dar nu prin forțele proprii, ci prin Duhul Sfânt, prin puterea divină, prin resursele Evangheliei. Lupta e reală. Timotei are nevoie de îmbărbătare, de întărire a omului dinlăuntru, de fortificare a credinței. Și acest lucru este la îndemâna lui Timotei care trebuie doar să acceseze resursele inepuizabile ale harului. Iar acest har se poate găsi cu maximă precizie în Hristos Isus. De aceea, 2:1 devine o concluzie firească la întreg cap.1: *Tu, dar, copilul meu, întărește-te în harul care este în Hristos Isus*. Această concluzie capătă și mai multă greutate în lumina parantezei de la finalul cap.1. Faptul că toți cei din Asia l-au părăsit pe Pavel arată cât de intens este războiul spiritual împotriva celor care-și propun să păzească dreptarul învățăturilor sănătoase predate de Pavel. De aceea, nevoia de întărire, de fortificare este cât se poate de reală. Timotei nu este chemat la o joacă de-a păzirea Evangheliei. Este chemat la război. De aceea acțiunea de autofortificare prin har devine un imperativ. Soldatul creștin trebuie să fie într-un proces permanent și neîntrerupt de perfecționare, întărire, de antrenament, de învățare de metode noi de luptă. Acest lucru nu este opțional. Nu este de dorit. Este obligatoriu. Este imperativ. În fața

ravagiilor făcute de războiul spiritual în Bisericile din Asia, îndemnul lui Pavel din 2:1 sună ca un tunet: *Tu, dar, copilul meu, întărește-te în harul care este în Hristos Isus*. Lupta este atât de intensă încât se poate birui doar cu puterea lui Dumnezeu. Și lupta este din ce în ce mai complexă astfel încât în ea biruiești doar dacă crești mereu în capacitatea de a accesa mai mult din puterea lui Dumnezeu. Și această putere nu este un basm sau o poveste. Onisifor este un exemplu viu al manifestării puterii lui Dumnezeu. Prin puterea lui Dumnezeu, care este în Hristos Isus, Onisifor a sfidat curentul de opinie anti-paulin din Asia, a învins frica și rușinea și s-a dus până în gura leului pentru a se întâlni cu Pavel. De aceea, în contrast cu cei din Asia, Onisifor este lăudat de marele apostol și i se pune deoparte o mare răsplătire pentru ziua aceea. Dar și această răsplată este un har, este un dar, și nu un merit al lui Onisifor. Iată de ce Pavel cere ca Onisifor să primească ÎNDURARE în ziua aceea. În pofida actului său plin de curaj de a-l găsi pe Pavel, în ziua aceea speranța sa e ancorată doar în mila lui Dumnezeu și nicidecum în meritele sale. Onisifor doar a accesat, prin credință, puterea lui Dumnezeu ascunsă în Isus Hristos. Iată de ce a reușit să învingă leul din Roma. Prin el, s-a manifestat puterea lui Dumnezeu. Onisifor nu are merite. În schimb, în marea Sa generozitate, Dumnezeu va răsplăti actul credinței lui Onisifor. În lumina exemplului lui Onisifor, Timotei este îndemnat să:

- să se întărească **prin puterea lui Dumnezeu**.
- să se întărească **pentru a putea fi apoi lăudat și răsplătit**.
- să se întărească **în HAR** rămânând smerit în pofida biruințelor obținute.

Pavel repetă din nou expresia *în Hristos Isus*. De fapt, aici este tot secretul biruinței. Obstacolele sunt imense. Dar Timotei are la dispoziție o putere nemărginită. Aceasta este așezată din belșug în Hristos Isus. Aceasta este așezată doar în Hristos Isus. Cu cât Timotei se cufundă mai mult în Hristos Isus, cu atât beneficiază mai mult de această putere. Dar cum să se cufunde mai mult în Hristos Isus? Acest lucru nu se întâmplă de la sine. Ține de Timotei. Mai exact ține de credința lui Timotei. Cu cât credința lui Timotei este mai ancorată în Persoana vie și autentică a lui Hristos Isus, cu atât mai mult har se revarsă peste Timotei. Dar ce înseamnă că crezi în Hristos Isus? Și cine este Hristos Isus? Cât cunoști din El? Pavel nu oferă acum răspuns la aceste întrebări. Am dezvoltat aceste teme cu alte

ocazii. Acum însă, doar ne reamintim de aceste întrebări pentru a medita din nou asupra lor, pentru a ne asigura că nu vor rămâne doar niște concepte abstracte, ci că ele ne vor ghida către realități vii pe care le vom exersa în viața de zi cu zi.

Această întărire în harul lui Dumnezeu are un scop precis. Scopul este continuarea misiunii propovăduirii Evangheliei. Iată de ce v.2 continuă cu tema proclamării Logosului. Și nu e vorba de orice Logos, ci doar de Evanghelia lui Pavel, doar de învățătura apostolică. Și Pavel nu i-a dat această învățătură lui Timotei în ascuns. Evanghelia nu urmează modelul învățăturilor ezoterice în care doctrine secrete sunt predate din generație în generație doar unui grup restrâns de inițiați. Mesajul creștin este proclamat în întregime în public. Revelația divină cu privire la mesaj este dată doar celor ce caută cu adevărat. Dar mesajul este accesibil tuturor. Câte speculații s-au făcut și încă se fac cu privire la învățături secrete date de Isus apostolilor, și apoi de către aceștia altor inițiați. De aici teoria cu scrierile apocrife care de fapt ar dezvălui aceste învățături secrete. Nici vorbă de așa ceva. Pavel nu a avut secrete cu Timotei în ce privește doctrina Evangheliei. Timotei a auzit Evanghelia din gura lui Pavel când acesta o predica public în sinagogi și Biserici, în amfiteatre sau alte spații publice. Evanghelia nu este ezoterică ci exoterică. Timotei nu trebuie să vină și să se laude în fața celorlați cu învățăturile secrete pe care Pavel i le-a predat în mare taină. De asemenea, nimeni altcineva nu poate pretinde acest lucru. Se poate îndepărta de Evanghelia lui Pavel în două moduri: fie prin contestarea directă a lui Pavel, fie prin lăudarea lui Pavel dar punerea în dreptul lui a unui mesaj nepropovăduit de el. Iată de ce a fost important ca Pavel să-i predea lui Timotei Evanghelia în fața multor martori. Acest mod de predare a Evangheliei a fost o mare resursă pentru viitoarea lucrare a lui Timotei. Astfel, el închidea ușor gura celor care spuneau: *Dar Pavel nu a spus așa, ci așa...* Pavel nu a avut secrete. Așa de mulți martori din toată lumea au auzit Evanghelia sa. Timotei e chemat să urmeze acest model. El trebuie să încredințeze mai departe mesajul Evangheliei la oameni de încredere care să fie în stare să învețe pe alții.

Medităm asupra unei posibile legături între v.1 și v.2. La prima vedere procesul din v.2 pare unul ușor. Găsești oameni de încredere, în stare să învețe pe alții, și apoi le încredințezi acestora mesajul Evangheliei. Dar oare să fie așa de ușor acest proces? Iată că marele Pavel era întemnițat din pricina faptului că și-a

dedicat viața procesului din v.2. Ba mai mult decât atât, cei mai mulți în care el investise îl părăsiseră, printre care și toți din Asia. Deci împlinirea v.2 nu este o joacă. Este război în toată regula. De aceea, nu este de mirare că în v.3, Pavel introduce metafora soldatului care suferă. Deci în cap.1, Pavel vorbește despre suferințele sale din pricină că și-a dedicat viața v.2. Identificăm două surse principale ale suferinței sale: prigonirile din partea oamenilor, autorităților și dezamăgirile din partea celor în care a investit. Dacă aceste lucruri i s-au întâmplat marelui apostol, pe Timotei nu-l poate aștepta un drum mai ușor. Deci, Timoteie, întărește-te mereu în harul care este în Hristos Isus ca să poți duce până la capăt misiunea de a încredința Evanghelia unor oameni de încredere.

Pavel îl provoacă pe Timotei la discernământ. Ca păstor e chemat să aibă grijă de toate oile sale slabe, chiar să acorde o atenție specială celor mai slabe. Dar pentru că mare e secerișul și puțini sunt lucrătorii, e nevoie să aibă alături de el și alți învățători-păstori. De aceea, de dragul întregii Biserici, el trebuie să-și dedice cea mai importantă parte din timp și din energii formării altor lideri. Și pentru că timpul și energiile sale sunt limitate, să decidă cu atenție în cine va investi. El este chemat să investească în oameni de încredere, care sunt în stare să învețe pe alții. El nu trebuie să-și risipească energiile investind în oameni duali și nestatornici. Dar oare este așa de ușor să identifici oameni de încredere? Cum poți să-ți dai seama că sunt de încredere? Omul își dezvăluie ascunzișurile inimii în trecerea timpului. Și în cele din urmă, în trecerea timpului și cel sincer se poate răzgândi. În cele din urmă, cei din Asia în care investise Pavel, nu păruseră oameni de încredere. Și Pavel ne arată în Fapte 20 cum 3 ani de zile, zi de zi a sfătuit cu lacrimi pe prezbiterii din Efes. Și acum unde sunt aceștia? Oare care dureri erau mai mari în inima lui Pavel? Faptul că era întemnițat de Cezar sau faptul că era părăsit de liderii în care-și investise viața? Oricum nuanța nouă pe care o descopăr în cap.2 este că suferința de care vorbește Pavel nu se referă doar la prigoana de care avea parte, ci și la dezamăgirile și rănilor provocate de cei în care investești. De aceea, chemarea de a încredința mesajul la oameni de încredere este încadrat între îndemnul de a se întări în harul lui Dumnezeu și cel de a suferi ca un bun ostaș. Procesul este cumplit. Înseamnă război pe viață și pe moarte. De aceea trebuie să fii pregătit să suferi, dar nu oricum, ci îmbrăcat cu puterea și harul lui Dumnezeu. Ajunge ucenicului să fie cât învățătorul său. Timotei nu poate fi mai presus de

Pavel. Dacă Pavel a avut parte de atâtea dezamăgiri din partea ucenicilor lui, oare Timotei poate spera la altceva? Finalul lui Pavel ne învață să avem așteptări realiste. Timotei e minoritar în raport cu Biserica Universală. Și cei mai mulți dintre frați sunt străini de profunzimea spiritului paulin. Acest lucru pare a fi valabil pentru toată istoria Bisericii. În cele din urmă, dacă la finalul vieții te scalzi în spiritul paulin al Evangheliei, și ai un singur Timotei pentru care te poți ruga cu bucurie și la care poți privi cu speranță pentru generațiile viitoare, atunci ți-ai împlinit destinul. Dacă acest lucru a însemnat împlinirea destinului lui Pavel însuși, nu putem râvni la ceva mai mult. Dacă până la finalul vieții ajungi să fii în temniță alături de Pavel, și ai un singur tânăr care să te înțeleagă și să poată continua drumul după tine, atunci poți fi un lucrător împlinit. Atât de crunt este războiul împotriva celor care încearcă să fie acei oameni de încredere care să ducă mai departe mesajul Evangheliei. Dacă rămâne cu adevărat în picioare doar unul din cei care investești, poți fi fericit: ți-ai egalat mentorul, deci ce-ți poți dori mai mult?

Pentru a-l ajuta pe Timotei să accepte suferințele din acest proces, să înfrunte primejdiile, să depășească obstacolele, să învingă dezamăgirile, să persevereze până la capăt, Pavel îi cheamă să mediteze la trei metafore, la trei comparații. Este important că sunt trei și nu doar una. Până acum, eu reținusem doar cea cu ostașul, pe care o interpretam adesea în sens ascetic: nu se încurcă cu treburile vieții. Dar expresia nu se încurcă cu treburile vieții face parte din metaforă. Apoi metafora atletului este acelaia care participă la distracțiile și competițiile din societate. Iar imaginea plugarului ne trimite la omul de rând, așezat la casa și familia sa. Deci mare atenție. Trebuie să avem în vedere toate trei metaforele. Fiecare evidențiază o nuanță aparte din suferința lucrătorului creștin, dar doar toate trei împreună ne pot conduce spre echilibrul de tip paulin și ne pot scăpa astfel de eterna capcană a extremelor.

Ostașul Timotei e chemat să sufere. Nu este un îndemn nou în epistolă. Pavel l-a mai îndemnat să sufere în cap.1. Atunci l-a chemat să sufere împreună cu Evanghelia prin puterea lui Dumnezeu. Acum îl cheamă să sufere împreună cu el însuși. În cele din urmă, Pavel se confundă cu Evanghelia. În v.8 el va sublinia în mod șocant că Isus Hristos este înviat din morți după Evanghelia lui. Astfel, ne aduce aminte de afirmația atât de îndrăzneată din Romani că Domnul va judeca lumea după Evanghelia lui. Deci a te îndepărta de Pavel înseamnă implicit

îndepărtarea de Evanghelia și îndepărtarea de Hristos. A-l căuta pe întemnițatul Pavel însemna a căuta Evanghelia și a-l căuta pe însuși Hristos. De aceea, Pavel creează un fel de sinonimie: suferă împreună cu Evanghelia - suferă împreună cu mine.... Accentuează încă o dată că el nu este un simplu lucrător, ci apostolul căruia i s-a încredințat Evanghelia. În același timp, este semnificativ faptul că Timotei nu este singur în suferința lui și de asemenea, faptul că mentorul care-l îndeamnă la acceptarea unui drum greu este el însuși în suferință. Cum ar fi sunat acest îndemn dacă Timotei era în lanțuri iar Pavel în vreun castel din Roma? Timotei e chemat să pășească pe urmele mentorului său. Drumul durerii și al dezamăgirii deja fusese bătătorit de Pavel. Timotei trebuia să urmeze acest drum și să guste și el din adâncimile suferinței sorbite de marele apostol. Pavel îi dăruiește lui Timotei o nouă metaforă: suferă ca un bun ostaș al lui Hristos. Un ostaș nu se miră că dă de greu sau de suferință. Un ostaș care se înrolează singur la oaste, știe că renunță la confortul unui trai liniștit pentru a-și putea dedica energiile luptei de pe front. El nu poate avea o viață normală. În aceste condiții, nu poate să-și întemeieze cu adevărat o familie etc. Dacă el vrea să facă o carieră militară, dacă vrea să placă generalului care l-a înscris în oaste, atunci cu atât mai mult își va dedica energiile luptei de pe front și va rămâne distant față de treburile vieții. Este o problemă de destin. Este o problemă de alegere. El nu poate să aibă și o viață liniștită și să fie și un bun ostaș. El nu poate să caute o viață normală și în același timp să spere că va reuși să placă și celui care l-a înscris la oaste. El trebuie să facă o alegere: părăsește armata pentru un trai liniștit, sau renunță la acest trai pentru a se dedica întru totul luptei de pe front. A fi creștin înseamnă a fi înrolat în armata lui Hristos. A fi lider creștin înseamnă a avea o funcție de seamă în armata lui Hristos. Expresia soldat al lui Hristos începe să aibă sens, înseamnă că este Hristos care este implicat într-un război. Are dușmani, are inamici și are și o oaste pentru a lupta împotriva lor. A trece de partea lui Hristos înseamnă a deveni în mod conștient parte din acest război. Înseamnă a te înrola în oastea lui Hristos declarând război lumilor întinericului. Și la fel ca orice ostaș, devii conștient de măcar trei lucruri:

- este stare de război, de luptă pe viață și pe moarte;
- greutățile, suferințele, obstacolele, luptele sunt ceva de așteptat, normal, firesc, cert;

- varianta unei vieți liniștite, normale dispare din start.

Desigur, dacă ar fi un război vizibil, atunci aceste trei lucruri ar fi evidente. Un soldat s-a aștepta la război și și-ar lua adio de la o viață normală până se va finaliza războiul. Dar războiul creștinului este nevăzut. Și mai ales când nu ești într-o perioadă de prigoană și vezi mulți oameni deschiși în jurul tău, pare ceva facil să te dedici procesului din 2:2. Dar războiul spiritual nevăzut este permanent, și este nemilos. Nu este nevoie de o prigoană fizică pentru a-și arăta colții. De asemenea, nu se cere creștinului să renunțe la o viață normală în societate. Ceea ce am discutat îndelung în 1 Timotei este că nu ni se cere să părăsim lumea pentru a ne dedica războiului. Dimpotrivă, ni se cere să ne implicăm activi în lume și societate tocmai pentru a fi eficienți în război. Creștinul e îndemnat să se căsătorească, să aibă copii, să învețe o meserie și să muncească, să dezvolte relații normale în lumea în care s-a născut. Și tocmai această strategie discretă a războinicului creștin îl poate deruta pe acesta, îl poate face să creadă că poate avea o viață liniștită și normală, că de fapt războiul nu este așa de real, că suferința și greutățile nu sunt ceva la ordinea de zi. Nu e greșit să-și dorești o viață liniștită și fără suferință. Așa era în Eden, așa va fi în pământul și cerul cel nou. Spre acest lucru ne îndreptăm. Dar e absurd să speri la aceste lucruri când ești în linia întâi pe câmpul de luptă. Să te miri de ce somnul este tulburat de salve de tun, de ce trec gloanțe pe lângă tine, de ce săgeți nemiloase se înfing în trupul tău. Creștin poate avea doar aparent o viață normală și liniștită în această lume. Sunt creștini dedicați care nu au avut parte de o prigoană fizică, politică ca aceea de care a avut Pavel parte la Roma. Din afară, viața lor pare liniștită. Dar oare cum se vede din interior? Doar ei știu câte lupte, câte atacuri, câte zdrobiri au suportat, de câte ori au murit și au înviat. Și noi nu suntem ostașii oricui, suntem ostașii lui Isus Hristos. Putem deci să-i fim plăcuți (și nu este acesta scopul și marea dorință a vieții noastre?) doar dacă renunțăm la visul unei vieți liniștite, dacă ne raportăm la bucuriile reale ale acestor lumi ca și cum nu le-am avea. Ostașul are un scop: să placă celui ce l-a înscris la oaste, celui care l-a primit la oaste. Noi, ca creștini, nu am fost înrolați cu forța. Noi am dorit să fim primiți în oastea lui Hristos. Noi l-am implorat să ne primească, să ne dea harul și privilegiul să fim oștenii Lui. Scopul nostru este să-i fim plăcuți. Pentru aceasta, trebuie să acceptăm meseria de soldat și să înfruntăm greutățile slujbei. Un soldat perseverează în învingerea greutăților până la finalul

războiului. Doar astfel poate primi medalia, poate fi promovat și lăudat de general. Pavel spune: *dacă vrea să placă celui ce l-a înscris la oaste*. El pune în calcul și varianta ca soldatul să aibă și un alt țel. Poate țelul vieții noastre nu este să placem lui Hristos? Sau poate că am uitat că suntem ÎN RĂZBOI și că trebuie să placem ca ostași Împăratului? Poate țelul vieții noastre este un trai normal și liniștit. E bine de știut din start că acest lucru e incompatibil cu chemarea pe care ne-a dat-o Împăratul Hristos.

A doua metaforă este ce a atletului. Cornilescu traduce *cine lupta la jocuri*. Ceilalți traducători propun varianta: *cine concurează la jocuri*. Jocurile olimpice grecești includeau 5 probe între care și boxul și cursa de alergat. Boxul era o probă importantă. Poate de aceea, Pavel folosește un termen care s-ar putea traduce prin *cel ce luptă*. Oricum, el are în vedere aceste competiții grecești care includeau mai multe probe. Concurenții trebuiau să fi jurat pe Zeus că au realizat 10 luni de antrenament intens exact înainte de perioada competiției. Era una din regulile jocurilor. Atletul nu mai este într-o situație de război, dar este într-o situație de competiție. Ținta sa nu este câștigarea războiului pentru obținerea păcii, ci câștigarea competiției pentru câștigarea premiului. Ca și la soldat, găsim partea de sacrificiu, de renunțare la anumite plăceri ale vieții, de disciplină și de dedicare unui regim special de viață, de focalizare pe antrenamente dificile. La atlet se observă mai bine ideea de perseverență. El obține performanța doar după ce a făcut multe antrenamente. Niciodată nu va obține performanță după primele antrenamente. Este nevoie de multe antrenamente până când acesta va putea concura cu cei mai buni atleți. Apare și ideea de competiție. Există mai multe premii. Premiile se dau în funcție de performanță, dar doar unii iau premiile mari și doar unul singur ia premiul cel mare. Mărimea răsplătii este în funcție de mărimea performanței sportive. Cadrul este mai liniștit decât cel dat de realitatea războiului, iar ideea de răsplătire mai evidentă. Pavel insistă că lucrătorul creștin, că cel care are curajul să-și dedice viața în procesul din 2:2, este nu doar ca un soldat, ci și ca un atlet. Este o situație de război, dar Dumnezeu este în control. De aceea, câmpul de luptă poate fi privit și ca o arenă competițională care se desfășoară într-o atmosferă de siguranță. Fiecare lucrător creștin din istorie se va afla în fața aceleiași competiții, în fața aceluiaș examen: să redescopere Evanghelia lui Pavel, să-i rămână credincios și să o încredințeze și altor oameni de încredere. Dar

examenul nu este ușor, după cum am observat. Este o competiție dificilă. Sunt o mulțime de obstacole, de greutate, de capcane. Nu toți cei ce vor concura vor și finaliza competiția. Și dintre cei care o vor finaliza nu toți vor fi răsplătiți la fel. Răsplătirea diferențiată devine o motivație importantă pentru lucrătorul creștin. Deși suntem datori să împlinim slujba ca robi netrebnci și nu ni se cuvine nicio răsplată, cu toate acestea, din pricina greutăților slujbei, avem nevoie de realitatea răsplătirii diferențiate pentru a persevera cât mai mult pe calea trasată de marele apostol. Și răsplata va fi proporțională cu credincioșia fiecăruia. Și dacă competiția nu ar include probe dificile, concurenți de temut, și multe obstacole, ea nu ar mai avea legitimitate și răsplătirea nu s-ar mai justifica. Nici răsplătirea specială a lucrătorilor creștini nu s-ar justifica dacă procesul din 2:2 ar fi unul facil. Din această perspectivă, putem să ne gândim că Domnul a conceput procesul din 2:2 ca o cursă cu obstacole tocmai pentru a putea oferi mari răsplătiri slujitorilor Lui credincioși. Desigur, fiecare concurează de fapt cu el însuși, cu împlinirea propriului său destin. Căci nu este o competiție firească în care să te bucuri că a murit și capra vecinului. De fapt, lucrătorul creștin se bucură dacă este întrecut de ceilalți. Acest lucru îl încurajează să-și îplinească propriul destin unic și irepetabil. Dar chiar dacă fiecare lucrător are un destin unic, există legi universale ale competiției. Și rânduiala de bază a competiției este următoarea:

- Încredințarea mesajului Evangheliei la oameni de încredere este un proces plin de greutate și dezamăgiri în care cei mai mulți credincioși în care vei investi nu vor rămâne statornici nici în Evanghelie, nici în relație cu tine.

Nu poți câștiga competiția dacă nu respecti rânduielele. Or aceasta este o rânduială din această competiție. Isus a respectat-o, Pavel a respectat-o, iar Timotei deja o degusta din plin după eșecul misiunii sale din Asia. Oare credem că noi vom putea face rabat de la această regulă? Și chiar dacă prin reducere la absurd noi vom împlini procesul din 2:2 în contextul unei vieți liniștite și rod îmbelșugat din partea celor în care ne investim viața, totuși nu am primi răsplata, căci am fi considerați trișori, ca unii care am alergat în cursa cu obstacole pe lângă obstacole. E înțelept să avem așteptări realiste de la procesul din 2:2. Pavel la finalul vieții avea un tânăr Timotei spre care privea cu mari speranțe: Putem să ne depășim Învățătorul?

Soldatul – metafora războiului. Atletul – metafora competițională. Plugarul – metafora domestică. Într-adevăr a treia metaforă ne așază într-un cadru și mai liniștit. Lucrătorul creștin nu mai este acum nici soldat, nici atlet în mijlocul unei competiții crunte. Este un plugar, un om liniștit la casa sa, care lucrează pământul pentru a-și întreține familia. Ținta sa nu mai este nici câștigarea unui război, nici vreo cunună cu lauri. Obiectul său este recolta, rodul pământului. Dar asemenea soldatului și atletului, el se poate bucura de împlinirea țintei doar după ce traversează un proces dificil. Plugarul trebuie să muncească cu trudă pământul. E vorba de efort fizic, de transpirație, de multă trudă. Ce aduce nou metafora plugarului alături de acest cadru mult mai liniștit care ne sugerează pacea pe care ne-o dă Dumnezeu chiar în mijlocul războiului în care suntem? În primul rând, ideea de timp și de așteptare cu răbdare. Într-adevăr, un război poate fi câștigat repede, iar o competiție poate dura doar câteva zile. Dar strângerea recoltei este rezultatul un proces îndelungat care nu poate fi scurtat. Plugarul nu poate grăbi procesul. Acesta este unul lung și lent. Sunt atâtea lucruri care nu depind de el. El trebuie să aștepte cu răbdare și să respecte ritmul natural, ritmul respirației creației. Rodul nu va apărea niciodată peste noapte. Va apărea în timp și doar după multă trudă. Oare nu la fel este și atunci când îți investești viața în alții? Dar metafora plugarului mai reliefează o nuanță aparte. Aici se vede cel mai clar intervenția fundamentală a Creatorului și importanța conlucrării cu El. Rodul nu este produsul plugarului. Sămânța, pământul, ploaia, sub binecuvântarea Creatorului fac posibilă apariția rodului. Totuși rodul nu apare dacă plugarul nu-și face partea, dacă nu îngrijește pământul. În pofida trudei sale, partea sa reprezintă doar 1% din procesul care face posibil produsul final. Metafora plugarului ne amintește că Dumnezeu face să crească. Cu alte cuvinte, ne întoarce de unde am plecat, adică la harul lui Dumnezeu: *Tu dar, copilul meu, întărește-te în harul care este în Hristos Isus...* Partea lucrătorului este reală și presupune multă trudă. Dar rodul este al Domnului. De aceea și slava rămâne tot a Domnului.

Soldat, atlet și plugar în același timp. Fiecare metaforă surprinde o dimensiune a lucrării creștine. Echilibrul și maturitatea se nasc când ne percepem pe noi înșine prin intermediul celor trei metafore. Dacă ne ghidăm doar după una vom cădea în extreme. Dacă rămânem doar la metafora soldatului vom deveni obsedați de demoni, de războiul spiritual, de pericole și vom dezvolta cu siguranță

înclinații ascetice. Dacă însă uităm de această metaforă ne va scădea vigilența și vom fi luați prin surprindere de atacurile vrăjmașului. Dacă ne ghidăm doar după metafora atletului vom supraestima importanța părții noastre umane și vom insista prea mult pe partea de pregătire, antrenament și disciplină. Dacă însă uităm metafora, vom putea cădea în lene și delăsare și vom pierde puterea motivațională dată de răsplătirea diferențiată. Dacă rămânem doar la metafora plugarului putem deveni prea lenți și pasivi, prea liniștiți și naivi. Dar dacă o uităm ne vom pierde repede răbdarea și ne vom îndepărta de harul lui Dumnezeu. Viața lucrătorului creștin este extrem de complexă. De aceea, o singură metaforă nu este suficientă pentru a o descrie. E nevoie de toate aceste trei metafore care se vor completa și echilibra simultan. Și în funcție de situație, una din metafore va putea avea un rol dominant în întărirea și căluzirea noastră. Uneori, vom depăși obstacole identificându-ne cu soldatul din armata lui Hristos. Alteori vom persevera amintindu-ne de competiția în care suntem. De multe ori vom lua deciziile înțelepte în lumina metaforei plugarului. Dar nu vom uita că toate cele trei metafore, deși distincte, au ceva în comun: sacrificiul, perseverența, tenacitatea în vederea unui rezultat final care face să merite tot efortul. Soldatul urmărește să placă generalului, atletul să câștige competiția, plugarul să culeagă rod bogat. Fiecare este lucid și are o țintă clară. Fiecare este conștient și de drumul dificil ce trebuie parcurs. Și fiecare înfruntă obstacolele cu tenacitate și parcurge drumul până la capăt. Oare nu de acest lucru are nevoie Timotei sau orice lucrător care își investește viața în alții? Căci cel care-și va pune pe inimă să împlinească chemarea din 2:2 va deveni țintă a războiului spiritual. Va trece prin multe încercări și suferințe. Iar mulți din cei pentru care va suferi îl vor părăsi. Rodul va întârzia să vină. Și oare în câți oameni de încredere trebuie să investești până vei găsi un Timotei? Și după ce cei 20 te vor dezamăgi, vei mai avea curajul să încerci din nou, să o iei de la capăt? Vei avea nevoie de tenacitate. Un om tenace este stăruitor, perseverent, dârz, nu renunță ușor, rămâne ferm în deciziile și obiectivele sale, rezistă în fața factorilor externi, nu dă înapoi în fața greutăților, e gata să o ia de la capăt și să înfrunte din nou obstacolele. Timotei era chemat să împlinească procesul din 2:2 după marele eșec din Asia. Pavel ar putea fi acuzat de ironie sau de sarcasm față de Timotei. Oare putem empatiza cu Timotei? Oare nu putea să spună acesta: *cum să o iau de la capăt și să risc să am parte de aceleași dureri ca cele pricinuite de creștinii din Asia?* Dar nu-i dă doar acest îndemn. Îi dă și

resursele. Îl îndeamnă să se întărească în har, îi dă propriul exemplu, îi dă cele trei minunate metafore. Și resursele după cum vom vedea vor continua.

Soldatul, atletul și plugarul au ceva în comun: tenacitatea. Dar tenacitatea paulină nu este ascetism sau stoicism. Ea nu stă în înflăcărea voinței umane, ci în întărirea în harul lui Dumnezeu. Iar acest har nu este oriunde. Este doar în Isus Hristos. De aceea, secretul tenacității pauline este discernământul: *înțelege ce-ți spun și aș adăuga eu: ASTFEL SAU DE-ABIA ATUNCI, Domnul îți va da pricepere în toate lucrurile*. Trebuie să distingi când să continui lupta sau când să renunți, când Dumnezeu este de partea ta sau când este împotriva ta. Nu e ușor. Dar aceasta este chemarea. Pentru că Dumnezeu Însuși este în război, dacă El este de partea noastră, tocmai din această pricină vor fi obstacole și greutăți. Or, noi ne gândim că dacă apar obstacole, Dumnezeu este împotriva noastră, căci dacă El ar fi cu noi, totul ar merge ca pe roate. Fals! E de ajuns să ne amintim de drumul lui Pavel către Roma. Domnul era de partea lui Pavel. Și totuși ce lung și anevoios a fost drumul lui Pavel către Roma. Dar el a rămas tenace. Desigur, că sunt situații când Dumnezeu ne stă împotriva, și atunci trebuie să renunțăm. Ferice de cel ce deosebește între cele două tipuri de situații.

Pentru ca cele trei metafore să devină și mai motivante pentru Timotei, Pavel vine și cu trei exemple concrete: Isus, David și exemplul personal. Toți aceștia au fost campioni ai perseverenței. Toți aceștia au experimentat respingerea din partea oamenilor, din partea celor pe care i-au iubit și slujit. Toți au stăruit însă până la capăt în slujirea lor. Și deși toți trei au împlinit simultan toate cele trei metafore, fiecăruia i se potrivește mai bine una din ele. David este soldatul, și la propriu, și la figurat. Pavel desigur este atletul care aleargă mereu după marele premiu. Iar Isus este plugarul, cel care trudește cu pământul care aruncă și îngrijește sămânța, și așteaptă cu răbdare rodul. Nu întâmplător, tocmai după metafora plugarului, Isus este numit sămânță. Sămânța dacă nu moare rămâne singură. Isus a ales să moară, pentru ca pământul naturii umane să aducă mai pe urmă multă roadă.

Pavel însuși suferă în vederea rodului. El nu suferă în van. El este legat, dar Cuvântul Domnului nu este legat. Dimpotrivă, întemnițarea sa a deschis noi uși pentru Cuvânt și a făcut ca Evanghelia să fie cunoscută de toți mai marii Imperiului. De aceea, Pavel, asemenea lui Isus și asemenea plugarului, rabdă

TOTUL pentru cei aleși, pentru cei care vor căpăta și ei în urma propovăduirii Logosului mântuirea care este în Isus Hristos. Mântuirea acestora nu are loc oricum. Ea va avea loc prin Logos. Ea este în strânsă legătură și generată de predicarea Logosului. Pavel nu se luptă cu pumnul în vânt și nici nu suferă ca un stoic. El are în vedere RODUL, și se așteaptă la ROD BOGAT. Dar Pavel nu vede realitatea? Iată că nici rodul din trecut (cei din Asia) nu sunt statornici în mântuire. Cum poate Pavel spera și la alt rod? Desigur în cei aleși îi putem include chiar și pe cei din Asia, dar și pe cei care încă nu credeau în Isus. Dar orizontul lui Pavel nu este îngust. El nu are în vedere doar roadele din timpul vieții sale. A învățat acest lucru de la Domnul său, Isus Hristos. Isus, ca atât de mulți din vechime, a murit fără a vedea rodul. Cei din vechime au mai întrezărit ceva din rod în timpul vieții lor. Și Pavel privea la mulți creștini dintre neamuri, la câțiva lideri care rămăseseră cu el și la Timotei, speranța pentru viitoarea generație. Dar când Isus a murit, nu se vedea niciun rod. Căci Israel l-a respins. Iar puținii din Israel care crezuseră în El, acum erau derutați de alegerea Lui de a muri. Nu era nici măcar un Timotei lângă el care să-I înțeleagă simțirile. Era cu adevărat SINGUR. Iată de ce Isus întrupează cel mai bine metafora plugarului și pe cea a seminței. El a trudit pământul lui Israel și a aruncat Logosul în acest pământ. Aceasta a fost misiunea. La final: niciun rod vizibil. Dar rodul a început să apară din belșug după moartea Sa. La început, mulți evrei s-au întors la Domnul. Apoi, mulți dintre neamuri au crezut în El. Etapa neamurilor continuă și azi. Apoi, Israel ca națiune se va întoarce ca toate neamurile să intre într-un proces de vindecare. Sămânța aruncată de Isus rodește ÎNCĂ. Iată adevăratul orizont al semănătorului, al plugarului. Iată secretul tenacității pauline: să trăiești prin credință și nu prin vedere. Logosul nu se întoarce fără ROD, dar RODUL va apărea mereu mai târziu, și cel mai adesea DUPĂ moartea celui ce l-a propovăduit. Roadele semințelor lui Pavel au străbătut cei 2000 de ani de istorie. Iată că însuși studiul cărții 2 Timotei de către Biserica Neemia face parte din secerișul lui Pavel! Pavel a luat în serios metafora plugarului și a semănătorului. Înțelegem de ce se bucură el atât de mult că Evanghelia e propovăduită, și de ce continuă să o propovăduiască chiar dacă majoritatea o resping. El nu vede într-o predică un mesaj rostit în fața unui auditoriu limitat care dispare odată cu respingerea sau uitarea lui de către auditoriul prezent. Nu, o predică este ca o sămânță. Ea rămâne în pământul celor ce o ascultă chiar dacă nu dau rod imediat. Dar nu doar atât. Ea rămâne în pământul umanității. Și acolo, în pământul

popoarelor, germinează în taină. Și la un moment dat, poate peste câteva sute de ani, va încolți și va da rod. De fapt, semințele plantate de Pavel printre neamuri vor rodi cu adevărat în mia de ani, prin vindecarea neamurilor. Având această perspectivă, el nu se descurajează că cei mai mulți resping cuvântul. El vrea să umple cu tenacitate, pământul neamurilor cu semințele Evangheliei. El știe că rodul va veni în cele din urmă. El nu se așteaptă ca rodul să vină imediat sau repede. Dimpotrivă, ȘTIE că NU va veni repede. De aceea, îl și instruieste pe Timotei să aibă așteptări realiste în acest sens. Iată de ce continuă să samene Logosul cu atâta entuziasm până la finalul vieții. El are orizontul rodului de peste veacuri. El trăiește prin credință. El știe că predicile sale vor continua să aducă rod până la revenirea lui Isus și chiar și după. El a înțeles cu adevărat metafora plugarului. Și iată că predicile și rugăciunile lui Pavel rodesc și astăzi, au și azi impact în războiul spiritual, spre binele nostru și spre mântuirea celor aleși.

Pavel mai adaugă discursului său versetele 11-13. Aici insistă pe ideea de DACĂ. Timotei e chemat la biruință. Dar biruința lui Timotei nu este un CEC în alb. Biruința nimănui nu este un CEC în alb. Nici măcar cea a lui Pavel. Nimănui nu i se garantează 100% că va birui oricum. De aceea, Pavel nu poate să-și pună încrederea 100% în Timotei, după cum nu și-a pus-o nici în cei din Asia. Biruința lucrătorului creștin este CONDIȚIONATĂ de credințioșia acestuia. În contextul mântuirii doar prin har este loc de partea omului, de alegerea misterioasă a credinței care ține de om. De aceea Pavel, în aceste 3 versete, introduce de 4 ori ideea de DACĂ. Dacă am murit împreună cu El, vom trăi împreună cu El. Moartea nu are în vedere doar nașterea din nou. Acolo începe procesul mântuirii. Dar moartea împreună cu Hristos este un proces care trebuie să continue până la capăt. Doar în măsura în care credinciosul va experimenta zilnic și într-o imensă diversitate de forme moartea împreună cu Isus, va avea loc și viața împreună cu El. Și această viață nu are în vedere doar răsplata viitoare. Viața veșnică începe acum și aici. Viața rodește în credincios încă de acum, în timpul acestui veac. Moartea împreună cu Isus are nevoie de răbdare, iar viața împreună cu El înseamnă DOMNIE. De aceea Pavel adaugă: dacă răbdăm, vom și împărați împreună cu El. Și domnia cu El începe din viața de acum. *Căci cei care plinesc în toată plinătatea harul și darul care este în Isus Hristos vor domni în viață prin acel Unul singur care este Isus Hristos.* Moartea împreună cu Isus nu poate avea loc fără răbdare.

Căci rodul apare în timp. Rodul vieții nu apare din belșug după prima experiență a morții. Apare din belșug după mai multe experiențe ale morții. Sămânța nu rodește a doua zi după ce a fost aruncată în țărână. Vindecarea bolilor noastre și progresul nostru în a trăi ca împărați și nu ca cerșetori pe acest pământ apare în timp îndelungat. De aceea, nu e nevoie doar de curajul de muri împreună cu Isus, ci și de răbdarea de a aștepta învierea. Iar învierea nu are loc a doua oră, ci a treia zi.

Dar ce se întâmplă dacă refuzăm să mai murim împreună cu El? Dacă refuzul ne duce în punctul împietririi și a lepădării de Hristos, atunci și El se va lepăda de noi. Mântuirea e prin har, nu are loc oricum. E doar pentru cel ce crede în acest har până la capăt. Și harul are toate resursele pentru a ne da puterea să Nu ne lepădăm. Lepădarea nu este dovada lipsei noastre de putere, ci lipsei noastre de credință. Și aici Dumnezeu este intransigent. Și a dovedit acest lucru în istorie: L-a lepădat pe Lucifer, pe Adam, pe Saul, pe Solomon, pe Israel, și nu L-a cruțat nici chiar pe Fiul Său când acesta S-a identificat cu lepădarea și păcatul oamenilor. Prin Ieremia, Domnul îi spune lui Ieconia, fiul lui David: Chiar dacă ai fi un inel de pecetluit pe mâna Mea cea dreaptă, chiar de acolo te-aș smulge și te-aș lepăda dacă vei continua pe această cale a păcatului și a lăcomiei. Ne înfricoșează faptul că însuși Pavel se include în această posibilitate: *dacă ne lepădăm de El...* Dacă Pavel dădea înapoi, Dumnezeu S-ar fi lepădat și de El. Atenție, să nu înțelegem greșit harul și să-l transformăm în desfrânare. Nu ne putem juca cu datul înapoi. Cine se leapădă de El, va fi el lepădat de Domnul.

Dar cei din Asia s-au lepădat de Domnul? S-au îndepărtat de Pavel și de Domnul, dar încă nu se lepădaseră de Hristos. Ei nu erau încă lepădați. Chiar dacă au fost necredincioși la acel capitol, Dumnezeu a rămas credincios principiului harului și a mai revărsat mântuire peste ei. Credincioșia lui Dumnezeu de a revărsa har nu poate fi oprită de diferite alegeri greșite pe care cu toții le facem. Nu trebuie să confundăm lepădarea de Hristos cu diferitele alegeri necredincioase pe care le facem adesea. Ele pot duce la acea stare de necredință, împietrire și lepădare. Dar ele nu înseamnă automat lepădare. Iată de ce, măcar o vreme mai este loc și de Figel și Ermogen în Împărăția Sa. Deci v.13 ar putea avea rolul să nuanțeze verdictul intransigent despre lepădare. Nu orice act de necredință sau greșală înseamnă acea lepădare de Hristos care atrage lepădarea noastră de către Dumnezeu. Dar v.13 poate avea și alte nuanțe. Poate reliefa că necredința noastră

nu va putea nimici credințioșia lui Dumnezeu. El va rămâne credincios principiului harului, dar și celui al pedepsirii care duce la lepădare. Lepădarea celui ce se leapădă este de fapt o manifestare a credințioșiei lui Dumnezeu. De asemenea, planurile, promisiunile și proiectele lui Dumnezeu cu această lume se vor împlini în pofida necredințioșiei noastre, slujitorii Lui. Noi nu vom putea prin necredința noastră să împiedicăm împlinirea planurilor Sale. Ele oricum se vor împlini. Problema va fi că noi nu vom avea partea de ele. Le vom zădărnici de fapt doar în dreptul nostru.